

הכי גרסינן בספרים ישנים סלע הבא בידים כולי וזה מרחיק ג' טפחים וסד בסיד -
This is how it is written in older texts...

Overview

The גמרא cites a ברייתא but does not specifically state which view is rejected by this ברייתא. There are also differing texts how the גמרא responded to this question and how it elaborated on this ברייתא. Our תוספות offers two גירסאות.

וקשה¹ לאביי² -

– **אביי** presents a **difficulty according to** ברייתא

ספרים ישנים the answer according to the גמרא's of the תוספות continues with the

הכא³ נמי שבאו לחפור שניהם בבת אחת⁴ ובא בידים איצטריך ליה⁵ -

The גמרא answered; **here too** it is a case **where they both came to dig simultaneously**. The גמרא continues, **and it was necessary** to mention that it was earth which **crumbles easily in one's hand**. ספרים the תוספות continues with the גירסא of the - ישנים

סלקא דעתך אמינא כיון דבא בידים ליבעי רווחא טפי קא משמע לן -

For I may have thought that since it is **בא בידים**, it should required a greater **spacing** (more than three טפחים), the ברייתא therefore **informs us** that three טפחים is sufficient. This concludes the גירסא of the ספרים ישנים -

והשתא לא היה צריך לאסוקי ובא בידים איצטריך ליה שהרי לא הקשה כלום מבא בידים⁶ -

And now, according to this גירסא, **it was not necessary to conclude** with the clarification that **'בא בידים איצטריך ליה'**, for there was no question on אביי, based on **בא בידים**, which the ברייתא stated -

אלא אגב דאייתי ברייתא מפרש לה -

Rather since the גמרא **cited the ברייתא**, it chose to **explain it**; why mention בידים.

¹ The הגהות הב"ח amends this to read **פירוש** וקשה לאביי (instead of לאביי). תוספות learns that the question is on אביי.

² The ברייתא clearly states that each one (even the first one) is required to distance himself three טפחים from the property line, while according to אביי the first one may dig adjacent to the property line without distancing.. The גמרא assumed that this law of distancing three טפחים is universally true whether it is בידים or not.

³ This is not like our גירסא in the גמרא and רש"י, where the answer is that בא בידים שאני, only then is a הרחקה required for the first person. See רש"י how he explains the question of ודקארי וכלי and בא בידים איצטריך.

⁴ This answers the question on אביי, and there is no need to elaborate further (as far as the question on אביי is concerned). Nevertheless (as תוספות will point out shortly), the גמרא, since it cited this ברייתא, finds it necessary to explain it.

⁵ Seemingly this rule that each one must distance three טפחים (if באו לחפור בב"א) is applicable in all situations, why does the ברייתא mention הבא בידים?!
⁶ See end of footnote # 2.

גירסא present an alternate תוספות:

ויש ספרים דגרסי טעמא דבא בידים הא לא בא בידים לא ופריך לרבא -

And there are some texts that read; the reason we require distancing is since it is בא בידים (crumbling earth) but if it would not be בא בידים there is no need for distancing (for the first person); and the גמרא is challenging רבא according to this גירסא - ומשני הוא הדין אפילו לא בא בידים ובא בידים איצטריך ליה⁷ וכולי -

And the גמרא answers on behalf of רבא, 'the same rule of distancing would apply even if it was לא בא בידים, but it was necessary for the ברייתא to teach בא בידים, etc.' that even by three טפחים are sufficient.

לא בא בידים and בא בידים offers conflicting views regarding differentiating between תוספות:

ואין נראה לרבינו תם לחלק לענין היתר לסמוך בין בא בידים ובין לא בא בידים⁸ -

סומך, ר"ת does not see any difference regarding permission to be בא בידים or whether it is not בא בידים -

ולרבינו יצחק נראה לחלק שפיר⁹ -

However the ר"י sees sufficient reason to properly distinguish between the two:

דאף על גב דלא בא בידים שרי לסמוך בבא בידים אסור לסמוך -

That even though that by בא בידים it is permitted לסמוך, nevertheless by בא - אסור לסמוך it is בא בידים -

לפי שהקרקע מתבקעת ונופלת קרקע של שדה חבירו:

Because as soon as you start digging the earth cracks and his friend's land caves in.

Summary

According to the ספרים ישנים the question is on אב"י and the discussion why mention בא בידים is ancillary. According to the ספרים יש the question is on רבא and the discussion of בא בידים is central. The ר"ת ור"י dispute whether there is a difference regarding לסמוך between בא בידים and לא בא בידים.

Thinking it over

1. The ר"ת writes that אין נראה לחלק וכו' בין בא בידים ובין לא בא בידים; however in the

⁷ According to this גירסא it was necessary for the גמרא to explain the בא בידים; otherwise there would be a question on רבא.

⁸ The ר"ת is negating the previous גירסא which inferred that by לא בא בידים it is מותר לסמוך. According to the ר"ת if it is מותר לסמוך (even if it is בא בידים) and if it is not מותר לסמוך it is never מותר לסמוך (like אב"י) it is always מותר לסמוך (לא בא בידים). Therefore since the ברייתא states מרחיק (by בא בידים), it inevitably means that it is always אסור לסמוך. See 'Thinking it over'.

⁹ The ר"י (seemingly) supports the גירסא of the ספרים יש.

לא בא בידים סברא we see clearly that there is a סברא to differentiate between בא בידים, where three טפחים are sufficient, and בא בידים where I may have assumed that more than three טפחים are required. How can we reconcile the ר"ת with our גמרא.¹⁰

2. Should we assume that the ר"ת agrees with the ספרים ישנים and the ר"י agrees with the ספרים?

3. The גמרא offers two reasons why רבא maintains אסור לסמוך, either because כי היכי כל מרא וכו' מרפית לה לארעאי, or דאת אימלכת וכו' אנא נמי וכו'. Can we apply these two reasons respectively to the שיטות of the ר"ת and the ר"י?

¹⁰ See מהרש"א.